

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/360/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110204881
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1110204881.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Romana Huszára a členov senátu JUDr. Magdy Florekovej a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci navrhovateľa : Dopravný podnik Bratislava, a.s., Olejkárska 1, Bratislava, zastúpený JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, so sídlom Námestie M. Benku 9-C1, Bratislava, proti odporkyni : D. A., R. A.Q. U.. X, R., zastúpenej JUDr. Vladimírom Hrtkom, advokátom, Jašíkova 19, Bratislava, o zaplatenie 50,50 € s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 12C 86/2010-32 zo dňa 13.04.2011, v pomere hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeňuje tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi 50,50 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 33 € a trovy právneho zastúpenia 56,35 € k rukám JUDr. Vladimíra Kána, advokáta v Bratislave, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporkyni domáhal zaplatenia sumy 50,50 € s príslušenstvom z dôvodu, že odporkyňa dňa 24. 2. 2009 cestovala v hromadnom dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka a na jeho výzvu dlžnú sumu neuhradila. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa tak, že v konaní úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Súd prvého stupňa vychádzal zo skutkového zistenia, že odporkyňa dňa 24.2.2009 ako maloletá cestovala v hromadnom dopravnom prostriedku navrhovateľa, linkou č. 13, č. voza 7101/1 o 14,54 hod., pričom bola kontrolovaná revízorom navrhovateľa na úseku zastávok Žilinská a Hl. stanica. Pri kontrole sa preukázala zľavneným cestovným lístkom, nepreukázala však, že jej patrí nárok na zľavu. Navrhovateľ opomenul, že odporkyňa bola v čase kontroly maloletá, nezisťoval údaje jej zákonného zástupcu a na zaplatenie vyzýval priamo maloletú odporkyňu na neexistujúcu adresu. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odporkyňa študentským preukazom vydaným dňa 17.3.2009 preukázala, že v čase vykonanej kontroly mala nárok na zľavnený cestovný lístok, ktorým sa riadne preukázala. Prvostupňový súd mal za to, že navrhovateľ v čase podania žalobného návrhu informáciou o ňou vystavenom študentskom preukaze musel disponovať, keďže ho sám vydal. Odporkyňa na výzvy navrhovateľa nemohla reagovať, pretože ten výzvy na zaplatenie doručoval maloletej na neexistujúcu adresu.

Po právnej stránke prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 760 Občianskeho zákonníka, § 5 ods. 1, § 9 písm. b/, § 14 ods. 3 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, § 46 b ods. 7 zákona č. 164/1996 Z. z. o dráhach, čl. 6 ods. 2, 3 Prepravného poriadku mestskej hromadnej prepravy v Bratislave a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný.

O náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal, pretože si v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. nárok na náhradu trov konania neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, vytýkajúc súdu prvého stupňa, že nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu. V predmetnej veci bolo potrebné aplikovať ustanovenia § 9 písm. c/ zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, čl. 6 ods. 2 písm. b/ Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a čl. 6 ods. 2 Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave. Uviedol, že odporkyňa sa dňa 24.2.2009 preukázala revízorovi zľavneným cestovným lístkom, avšak nepreukázala sa preukazom, ktorý by ju oprávňoval na využitie tarifnej zľavy. Z tohto dôvodu vznikla odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úhradu za nezaplatené cestovné vo výške 0,50 € a úhradu za cestovanie bez platného cestovného lístka vo výške 50 €, v súlade so zákonom o cestnej doprave v spojení s Tarifou a Prepravným poriadkom. V prípade nepredloženia preukazu oprávňujúceho cestujúceho na tarifnú zľavu, je možné analogicky použiť čl. 6 ods. 3 Prepravného poriadku, a teda cestujúci má možnosť v lehote 30 dní preukázať v doplatkovej pokladni navrhovateľa svoj nárok na tarifnú zľavu a zaplatiť manipulačný poplatok vo výške desaťnásobku základného cestovného, t.j. 5 €. Navrhovateľ zdôrazňuje, že odporkyňa sama uviedla, že o tom bola zo strany revízora poučená. V tomto prípade preto nemôže obstať jej tvrdenie, že „revízor ju nepoučil o tom, že dodatočne musí preukázať, že si preukaz vybavila“, nakoľko disponovala poučením, v ktorom je táto povinnosť výslovne uvedená. Navrhovateľ má za to, že súd prvého stupňa sa v danom prípade nedostatočne vysporiadal so zisteným skutkovým stavom, nakoľko mal v konaní jednoznačne preukázané, že odporkyňa sa popri zľavnenom cestovnom lístku v čase kontroly nepreukázala preukazom, ktorý by ju oprávňoval na cestovanie so zľavou v zmysle Tarify a Prepravného poriadku. Taktiež mal súd prvého stupňa za preukázané, že odporkyňa sa dodatočne vydaným preukazom na zľavu nepreukázala navrhovateľovi v lehote 30 dní v doplatkovej pokladni a teda nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z Prepravného poriadku, o ktorej bola navyše poučená. Taktiež nie je povinnosťou navrhovateľa zaslať odporkyni pokus o zmier - výzvu na zaplatenie. Je v prvom rade v záujme odporkyne vykonať bezodkladne všetky možné úkony smerujúce k uhradeniu pohľadávky, resp. v tomto prípade predložiť potrebné doklady. Tvrdenie súdu prvého stupňa o tom, že „navrhovateľ v čase podania žalobného návrhu informáciou o ňou vystavenom študentskom preukaze musel disponovať, keďže ho sám vydal“, označil navrhovateľ za irelevantné, nakoľko nie je objektívne možné požadovať od navrhovateľa, aby vyhľadával vo svojej databáze dlžníkov a pároval ich s tými, ktorým bol dodatočne vydaný preukaz na zľavu bez toho, aby sa dlžníci toho sami domáhali. V prípade, že sa tohto dlžníci nedomáhajú, navrhovateľ lustráciu z vlastnej činnosti nevykonáva, nakoľko to nie je ani jeho povinnosť. S ohľadom na uvedené navrhovateľ žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a jeho návrhu vyhovieť; zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 45,31 €.

K uvedenému odvolaniu navrhovateľa podala písomné vyjadrenie odporkyňa, ktorá s tvrdeniami navrhovateľa v jeho odvolaní nesúhlasila a plne sa stotožnila s právnym posúdením predmetnej veci súdom prvého stupňa. Revízor porušil ustanovenia § 9 písm. b/ zák. č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave a čl. 6 Doppravného poriadku a dostatočne nezistil údaje na vymáhanie cestovného a jeho úhrady. Zo strany navrhovateľa došlo k zrejmemu nesprávnemu odpísaniu osobných údajov odporkyne a zároveň zákonného zástupcu ako povinný údaj revízor neuviedol vôbec. Uvedeným konaním revízora došlo k tomu, že zákonný zástupca odporkyne sa o danej skutočnosti nedozvedel a pokus o zmier zaslaný zo strany navrhovateľa sa mu vrátil ako nedoručený. Zo skutočnosti, že navrhovateľ vyčkával, kedy odporkyňa nadobudne plnoletosť možno usúdiť, že z jeho strany sa jedná o zjavné umelé vytváranie sporu, pričom on ako jedna zo zmluvných strán bol povinný odpísať si riadne údaje odporkyne, neuviesť ju do omylu tým, že ju nesprávne poučil a v konečnom dôsledku nezatajovať to pred jej zákonným zástupcom. K námietke navrhovateľa, že nie je možné požadovať, aby vyhľadával vo svojej databáze dlžníkov a pároval ich s tými, ktorým bol dodatočne vydaný preukaz, nakoľko to nie je jeho povinnosť, odporkyňa uviedla, že v súčasnom svete technických možností je to iracionálne a preto navrhovateľ sám pri náležitej starostlivosti mohol predísť sporu tým, že by si zistil, či bol uvedenej osobe vydaný preukaz

oprávňujúci ju využiť zľavu. Odporkyňa sa revízorovi preukázala zľavneným cestovným lístkom, avšak nevedela sa preukázať preukazom potvrdzujúcim právo použiť zľavnený cestovný lístok. Vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť sa odporkyňa od tejto chvíle spravovala ústnym poučením zo strany revízora, teda oprávnenej osoby na kontrolu cestovných lístkov, ktorý si odpísal čiastočné údaje z jej Občianskeho preukazu a poučil ju, že si má do 30 dní vybaviť preukaz potvrdzujúci, že je študentkou 3. ročníka na gymnáziu a teda, že je oprávnená využívať daný zľavnený lístok. Odporkyňa si danú uloženú povinnosť do 30 dní splnila, čo sa preukázalo aj na pojednávaní. Z vyššie uvedeného je zjavné, že odporkyňa bola uvedená do omylu nesprávnym poučením revízora, ktoré si odporkyňa vyložila ako záväzné a je nelogické, aby si následne daný preukaz v lehote 30 dní vybavila u odporcu a zároveň keby o tom vedela, alebo vzhľadom na svoj vek mohla vedieť, sa nepreukázala odporcovi na určitej adrese uvedenej v návrhu.

Odvolačný súd preskúmal a prejednal vec v napadnutom rozsahu podľa § 212 ods. 1 O.s.p. (t. j. v celom rozsahu), na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Na odvolacom pojednávaní odvolací súd vykonal dokazovanie v zmysle § 129 a § 213 ods. 3 O.s.p., a to čítaním listinných dôkazov: hlásenie o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 24.02.2009, fotokópia občianskeho preukazu odporkyne a kópia preukazu preukazujúceho použiť zľavnený cestovný lístok. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 760 Občianskeho zákonníka zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa § 8 ods. 1 Obč. zák. spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

Podľa § 8 ods. 2 veta prvá Obč. zák. plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku.

Podľa § 9 Obč. zák. maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

Podľa § 9 písm. b/ zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, platného a účinného v rozhodnom období, vodič alebo iný člen osádky autobusu, alebo revízor môže uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu (§ 14 ods. 3) alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade nepĺnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, platného a účinného v rozhodnom období, tarifu zverejňuje dopravca. Dopravca je povinný zabezpečiť, aby sa aspoň základné údaje tarify sprístupnili verejnosti v priestoroch pre cestujúcich a v cestovnom poriadku, a ak je to možné, aj v autobuse, a aby osádka autobusu a revízori boli informovaní o tarife a poskytli informáciu cestujúcemu pred vykonaním prepravy alebo počas nej.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, podmienky, za ktorých sa prepravujú osoby, ich batožina a veci v cestnej doprave, upravuje prepravný poriadok.

Podľa čl. 6 ods. 2 Prepravného poriadku mestskej hromadnej prepravy v Bratislave cestujúci je povinný na vyzvanie revízora predložiť na kontrolu cestovný lístok, v prípade zľavneného cestovného lístka spolu s preukázkou na tarifnú zľavu.

Podľa čl. 6 ods. 3 Prepravného poriadku mestskej hromadnej prepravy v Bratislave, cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa odseku 2 tohto článku nemôže preukázať platným cestovným lístkom, je povinný zaplatiť dopravcovi cestovné a úhradu vo výške stonásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav. Aktuálnu výšku úhrady stanovuje tarifa. Ak cestujúci má platný predplatný cestovný lístok na meno s minimálne 30 dňovou platnosťou a v lehote 48 hodín do 30 dní od tarify zistenia predloží na nahliadnutie doklad totožnosti, originál predplatného cestovného lístka, ktorý bol v čase zistenia v doplatkovej pokladni dopravcu, zaplatí v tejto pokladni úhradu vo výške desaťnásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav.

Podľa tarifných podmienok pre Mestskú hromadnú dopravu v Bratislave v čase vykonania kontroly bola výška cestovného za jednotlivú jazdu 0,50 € a podľa čl. 5 Tarify Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydanéj Dopravným podnikom Bratislava, a.s., bola výška úhrady resp. prirážky za cestovanie bez platného tarify vybavenia 50,00 €.

Po oboznámení sa s obsahom spisu má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa vzhľadom na vykonané dokazovanie riadne zistil skutkový stav veci v zmysle § 153 ods. 1 O.s.p. spočívajúci v tom, že odporkyňa dňa 24.2.2009 ako maloletá cestovala v hromadnom dopravnom prostriedku navrhovateľa, linka č. 13, č. voza 7101/1 o 14,54 hod. Pri kontrole revízorom navrhovateľa sa preukázala zľavneným cestovným lístkom, ale nepreukázala nárok na zľavu, nakoľko ako študentka strednej školy nemala doklad oprávňujúci ju cestovať so zľavou. Odporkyňa si preukaz potvrdzujúci právo použiť zľavnený cestovný lístok vybavila následne po kontrole (vydaný dňa 17.03.2009).

Odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa neposúdil vec správne po právnej stránke, keď neaplikoval na vec príslušné ustanovenia zákona o cestnej doprave, ako aj Prepravného poriadku a Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a nesprávne návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd sa stotožnil s obranou navrhovateľa, že v prípade nepredloženia dokladu, ktorý oprávňuje používať zľavnené cestovné, existuje v zmysle čl. 6 ods. 3 Prepravného poriadku možnosť dodatočne preukázať v doplatkovej pokladni navrhovateľa svoj nárok na tarify zľavu, o možnosti ktorej bola odporkyňa zo strany revízora poučená.

Nárok na tarify zľavu v zmysle čl. 6 ods. 2 písm. b/ Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave majú aj študenti stredných škôl na základe preukazu o zľave, ktorý im vydá Dopravný podnik Bratislava po predložení dokladu o návšteve školy. Odporkyňa sa popri zľavnenom cestovnom lístku v čase kontroly nepreukázala takýmto preukazom, ktorý by ju oprávňoval na cestovanie so zľavou v zmysle Tarify a Prepravného poriadku. Z následného konania odporkyne je zrejmé, že v čase predmetnej kontroly, odporkyňa preukaz o zľave nemala vybavený (hoci ako študentka strednej školy spĺňala podmienku na jeho vystavenie). Vykonané dokazovanie zároveň preukázalo, že odporkyni bol predmetný doklad následne po kontrole na základe jej žiadosti aj vystavený, odporkyňa však po jeho vystavení tento nepredložila navrhovateľovi, čo by znamenalo, že by bola povinná uhradiť titulom tohto skutku len sankciu vo výške 5 €. Keďže tak nespravila, t.j. navrhovateľovi dodatočne nepredložila doklad, ktorý ju oprávňoval na cestovanie s využitím zľavy, bol návrh navrhovateľa na zaplatenie cestovného 0,50 € a úhrady 50 € dôvodný.

Zo skutočnosti, že odporkyňa v čase kontroly nedovršila plnoletosť, a teda z právneho hľadiska nemala spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, ešte nevyplýva, že za predmetný skutok nezodpovedá. Odporkyňa mala v čase kontroly 17 rokov (nar. 19. 12. 1991, kontrola dňa 24. 2. 2009), bola teda vo veku blízkom dospelosti. Spôsobilosť na právne úkony sa nadobúda v závislosti od intelektuálnej a vôľovej vyspelosti človeka, čo znamená, že na to, aby bola osoba spôsobilá na právne úkony, musí byť

schopná ovládať svoje konanie a rozpoznať jeho následky. Maloletí majú len obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku, a teda, pokiaľ ide o námietku ohľadom neplnoletosti odporkyne, s poukazom na uvedené má odvolací súd za to, že odporkyňa vzhľadom na svoj vek 17 rokov v čase predmetnej kontroly revízorom vedela posúdiť svoje povinnosti, ktoré jej vyplývajú z prepravného predpisu, chápala účinky a dôsledky svojho konania a preto je táto námietka neopodstatnená.

Dôvodná nebola ani námietka odporkyne, že konaním revízora došlo k tomu, že zákonný zástupca sa o danej skutočnosti nedozvedel, nakoľko pokus o zmier zaslaný zo strany navrhovateľa sa mu vrátil ako nedoručiteľný. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva navrhovateľovi povinnosť pred uplatnením svojich práv na súde vyzývať povinného na zaplatenie či pokúšať sa o zmier.

Odvolací súd z uvedených dôvodov podľa § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že návrhu navrhovateľa vyhovel a odporkyňu zaviazal na zaplatenie uplatňovaného cestovného 0,50 € a úhrady 50 €.

O trovách celého konania rozhodol odvolací súd na základe § 224 ods. 1, 2 v spojení s § 142 ods. 1 a § 150 ods. 2 O.s.p. V konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku 2 x 16,50 € (za návrh a za odvolanie), t.j. 33 €, s poukazom na ust. § 151 ods. 8 O.s.p. a zároveň trovy právneho zastúpenia podľa § 150 ods. 2 O.s.p. s prihliadnutím na skutočnosť, že ide o drobný spor, znížil na sumu za dva úkony právnej služby : 1/ prevzatie a príprava zastúpenia dňa 20. 4. 2009, podanie návrhu na súd dňa 2. 2. 2010 po 16,60 € + režijný paušál 6,95 € (rok 2009), + 7,21 € (r. 2010), t.j. 47,36 + 19 % DPH 8,99 €, úhrnom 56,35 €. Priznanie náhrady trov právneho zastúpenia navrhovateľovi v plnej výške by podľa názoru odvolacieho súdu bolo vzhľadom na povahu sporu (§ 200ea O.s.p.) neprimerane vysoké.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.